

Rekenkamercommissie BUCH

Jaarverslag 2021

Rekenkamercommissie BUCH-gemeenten

Leden

F.C.A. van der Knaap, voorzitter

E.J. van den Brink

J.M. de Groot

W.S. Zorg

Secretariaat

E. Gieselaar

elise@gieselaar.nl

E-mail

rekenkamerbuch@bergen-nh.nl

Website

<https://www.rekenkamercommissiebuch.nl>

Inleiding

Met dit jaarverslag willen wij u informeren over de werkzaamheden die wij het afgelopen jaar hebben verricht. Net als in 2020 heeft corona ook een stempel op het afgelopen jaar gedrukt. Niet alleen ónze vergaderingen werden online gevoerd, ook aan tal van andere activiteiten, zoals presentaties voor raden of interviews in het kader van onderzoeken, moest een digitale mouw worden gepast. Maar met de nodige creativiteit en met behulp van Teams, Zoom en dergelijke, is het gelukt om effectief en efficiënt te blijven doorwerken.

In dit jaarverslag schetsen wij eerst in paragraaf 1 kort het verloop van de diverse onderzoeken in het kalenderjaar 2020. Vervolgens doen wij in paragraaf 2 beknopt verslag van de overige activiteiten. In paragraaf 3 is de financiële verantwoording opgenomen. In paragraaf 4, ten slotte, is het overzicht van aan- en aftreden opgenomen.

1. Onderzoeken in 2021

Voor 2021 had de Rekenkamercommissie gepland om twee onderzoeken uit te voeren, waarvan er één zou doorlopen in 2022, en twee quick scans. Dat streven is nagenoeg gehaald. De Rekenkamercommissie heeft in 2021 twee quick scans uitgevoerd: 'Evaluatie Gemeenschappelijke Regeling BUCH' en de 'Beoordeling van de begroting 2022 van de gemeente Bergen'. Daarnaast zijn er twee onderzoeken gestart. Beide lopen nog. Het onderzoek 'Armoedebeleid en Schuldhulpverlening' heeft enige vertraging opgelopen, maar zal zeer spoedig afgerond kunnen worden. Verder loopt momenteel een onderzoek naar de opvolging van aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.

Evaluatie Gemeenschappelijke Regeling BUCH

In 2020 is de BUCH-samenwerking geëvalueerd door onderzoeksbureau Berenschot. Uit het rapport 'BUCH-gemeenten samen in zee' blijkt dat onder meer is gekeken naar de meest centrale doelstelling bij de start van die samenwerking, namelijk het niveau van de dienstverlening. Ook is veel aandacht besteed aan een onderwerp dat gedurende de samenwerking vaak is (en nog steeds wordt) bediscussieerd: de eigen beleidsruimte, de zogenoemde couleur locale. In de evaluatie is niet gereflecteerd op de formele basis van de governance, namelijk de gemeenschappelijke regeling zelf. Meer specifiek is in dat de licht de sturing van de gemeenteraden op de Werkorganisatie een onderbelicht aspect gebleven.

Om deze reden heeft de Rekenkamercommissie in 2021 een quick scan laten uitvoeren, resulterend in een zogenoemd 'inspiratiedocument' voor de gemeenteraden. In dit document is gereflecteerd op de positie van de raden in relatie tot de BUCH werkorganisatie. Verder zijn op basis van een juridische en bestuurlijke analyse knelpunten in kaart gebracht en is gereflecteerd op mogelijkheden voor de gemeenteraden om de BUCH-organisatie te sturen en controleren.

De Rekenkamercommissie heeft een drietal aanbevelingen opgesteld voor de korte, middellange en lange termijn. Op korte termijn adviseert de Rekenkamercommissie om nog voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 een overzicht op te stellen van de instrumenten die de BUCH-raden hebben (zowel formele instrumenten als meer politieke instrumenten) en met de aanstaande wetswijziging gaan krijgen.

Op middellange termijn is het advies gegeven om na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 een raadscommissie of werkgroep te benoemen die tot voorstellen komt om de genoemde instrumenten zo goed mogelijk strategisch in te zetten.

Voor de lange termijn adviseert de Rekenkamercommissie om deze voorstellen c.q. keuzes te monitoren om zo te bepalen hoe effectief ze zijn en of ze opnieuw ingezet moeten worden of juist op een andere manier. Daarbij is een continue dialoog tussen raden, colleges en BUCH-organisatie over welke rollen zij vervullen en hoe zij samen met elkaar willen optrekken noodzakelijk.

Bijgaand treft u de link aan naar het verslag van het rekenkameronderzoek en de presentatie.

<https://www.rekenkamercommissiebuch.nl/wp-content/uploads/2021/11/Naar-meer-betrokkenheid-bij-de-Werkorganisatie-BUCH.pdf>

<https://www.rekenkamercommissiebuch.nl/wp-content/uploads/2021/11/Presentatie-Grip-op-de-Werkorganisatie-BUCH.pdf>

Begroting Bergen 2022

De Rekenkamercommissie heeft de ambitie om jaarlijks de begroting van één van de gemeenten onder de loep te nemen. In 2021 was beurt aan Bergen. De quick scan heeft een flink aantal vragen en praktische suggesties opgeleverd, die bij de raad van Bergen in goede aarde zijn gevallen. Enkele van de meest in het aanspringende aanbevelingen zijn:

Geef expliciet aan welke rol de kadernota ten opzichte van de meerjarenbegroting heeft met betrekking tot vraag welk document bedoeld is als politiek inhoudelijk document voor de te maken keuzes.

Wees consistent in het weergeven van de drie W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten). Laat de aansluiting van de beleidsvoornemens en de daarmee samenhangende (extra benodigde) budgetten zien of verklaar waarom er geen extra budget nodig is. Voor de raad wordt dan helder waarvoor gekozen moet worden.

Maak duidelijk wat de ambitie is van de raad met betrekking tot de invulling van het begrip een sluitende meerjarenbegroting: geldt dat voor één jaar dan wel voor de gehele begrotingsperiode.

Overweeg of een begroting in één oogopslag (BIEO) een welkome aanvulling is voor minder financieel geschoolde raadsleden.

Bijgaand treft u de link aan naar het verslag van het rekenkameronderzoek.

<https://www.rekenkamercommissiebuch.nl/wp-content/uploads/2021/11/Beoordeling-begroting-gemeente-Bergen-2022.pdf>

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Wij onderzoeken de vraag in hoeverre de gemeenten er in slagen om hun sturingsmogelijkheden effectief in te zetten en of de gemeenteraden in de positie zijn om kaders te kunnen stellen en te kunnen bijsturen.

Het onderzoek heeft, mede door de complexiteit van het onderwerp, meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk was voorzien. Maar nu nadert dit onderzoek de eindfase. De ambtelijke wederhoor (de check op de juistheid van de feiten en bevindingen) is nog in 2021 afgerond. De noodzakelijke aanpassingen zijn doorgevoerd en de conclusies en aanbevelingen zijn vastgesteld. Daarmee is het rapport definitief en is het in januari voor een bestuurlijke reactie aan de Colleges aangeboden. Wij verwachten het rapport in februari nog aan de 'oude' raden te kunnen aanbieden.

Opvolgingsonderzoek

Wij willen weten of de aanbevelingen uit onze eerdere onderzoeksrapporten daadwerkelijk worden opgevolgd. Dat is het primaire doel van dit onderzoek. We kijken bij dit onderzoek daarnaast naar het besluitvormingsproces van de rapporten en aanbevelingen. De Rekenkamercommissie hoopt aanbevelingen te kunnen doen waarmee de vier gemeenteraden en colleges, en wellicht ook de Werkorganisatie, in de toekomst doelmatiger en effectiever met de aanbevelingen aan de slag kunnen.

Wij gaan de opvolging na van vier eerdere onderzoeksrapporten, namelijk:

- Burgerparticipatie in de BUCH-gemeenten (maart 2018)
- GGD Hollands Noorden- Financiële risico's in perspectief (juni 2020)
- Inhuur externen (september 2020)
- Klachtenbehandelingsstructuur (oktober 2020)

Het opvolgingsonderzoek wordt door de Rekenkamercommissie zelf uitgevoerd en is inmiddels flink gevorderd. De opvolging van de aanbevelingen is grotendeels is kaart gebracht. De verslaglegging en studie van het besluitvormingsproces volgen aansluitend. Wij verwachten dit rapport in Q1 aan de raden te kunnen aanbieden.

2. Overige activiteiten van de Rekenkamercommissie

Naast het uitzetten en begeleiden van voornoemde onderzoeken, worden (veel) meer activiteiten ontplooid. Voor een deel vloeien die logischerwijs voort uit het takenpakket van de Rekenkamercommissie. Voor een ander deel zijn die activiteiten gericht op het opbouwen en onderhouden van relevante netwerken en het op niveau houden van inhoudelijke kennis.

Contact met de raden

De Rekenkamercommissie hecht veel waarde aan goede contacten en korte lijnen met de raden. De BUCH-brede werkgroep Financiële Aspecten is het officiële contactpunt voor de Rekenkamercommissie en de gemeenteraden. In 2021 is regelmatig intensief overleg gevoerd, onder meer over de vergoeding van de leden van de Rekenkamercommissie en over de onderzoeksopzet van de Evaluatie van de Gemeenschappelijke Regeling BUCH. In het kader van dat laatst genoemde onderzoek zijn ook vier groeps gesprekken met een aantal raadsleden gehouden. Daarbij waren ook leden van de Rekenkamercommissie aanwezig. Verder heeft de Rekenkamercommissie de raden geïnformeerd over de actuele stand van zaken van onderzoeken door middel van een nieuwsbrief in oktober.

Website

De Rekenkamercommissie hecht aan goede informatie over onze organisatie en onze onderzoeken. Dat bevorderen we met onze website. Deze is te raadplegen via www.rekenkamercommissiebuch.nl. Op de website zijn onder meer de onderzoeksrapporten, de jaarstukken, nieuwsbrieven en de privacyverklaring te raadplegen. Ook kan men door middel van een contactformulier vragen en opmerkingen aan de Rekenkamercommissie meegeven. Verder zijn op de website links aangebracht naar de vier gemeenten en vice versa, zodat de bereikbaarheid over en weer optimaal is.

Privacy/ AVG

Ook de Rekenkamercommissie verwerkt soms persoonsgegevens in het kader van de onderzoeken en moet zich houden aan de bepalingen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Als wij onderzoeken laten doen door derden waarbij persoonskenmerken en privacygevoelige gegevens een rol (kunnen) spelen, dan sluiten we een zogenaamde verwerkersovereenkomst af.

Daarnaast is met de nieuwe Functionaris Gegevensbescherming (FG) een aantal afspraken gemaakt om tot verdere versterking van 'privacyproof' onderzoeken te komen, onder meer door het gebruik van een verwerkersregister. Er is regelmatig overleg met de FG.

Toekomstige wetgeving

De wetgeving die op decentrale rekenkamers van toepassing is, staat voor enkele veranderingen. De belangrijkste daarvan zijn dat raadsleden niet langer lid van hun rekenkamer mogen zijn en dat de zittingsduur van de leden op zes jaar wordt gesteld. Het eerste raakt de Rekenkamercommissie BUCH niet, omdat de commissie al uitsluitend uit externe leden bestaat. Het tweede is wél relevant. En de aanduiding Rekenkamercommissie zal moeten worden vervangen door Rekenkamer. Dat alles zal leiden tot een aanpassing van de verordening.

De Wet versterking decentrale rekenkamers ligt op dit moment voor bij de Tweede Kamer.

Zodra de wet is aangenomen zal de Rekenkamercommissie BUCH, in overleg met de Werkgroep Financiële Aspecten, een bijdrage leveren aan de nieuwe verordening.

3. Financiële verantwoording

Het financieel jaaroverzicht 2021 van de Rekenkamercommissie ziet er als volgt uit:

Budget 2021	€ 81.749
Virtuele reserve 2020	€ 38.417
Totaal budget	€ 120.166

Bestedingsplan:	Begroot	Gerealiseerd
Onderzoeken	€ 64.000	€ 51.907
Vergader- en reiskosten	€ 2.000	€ 0
Vergoedingen RKC	€ 15.600	€ 16.580 ¹
Secretariële ondersteuning	€ 4.000	€ 3.868
Overig (abonnementen, congressen etc.)	€ 2.500	€ 344
Onvoorzien	€ 1.000	€ 0
Totaal	€ 89.100	€ 72.699
Totaal gerealiseerd		€ 72.699
Restant budget		€ 47.467
Restant t.o.v. begroot		€ 16.401

De realisatie van de begroting wordt gekenmerkt door (wederom) een jaar met coronamaatregelen. De vergaderingen zijn allemaal on line gehouden. Congressen zijn er nauwelijks geweest en voor zover die er wel zijn geweest, werden ook die online gehouden. Het aantal uitgevoerde onderzoeken is conform het jaarplan 2021.

In verband met een nabetaling op de vergoeding van de leden van de Rekenkamercommissie, geeft de post Vergoedingen een kleine overschrijding te zien.

4. Overzicht van aan- en aftreden

De leden van de Rekenkamercommissie zijn op 1 november 2018 voor een periode van 5 jaar (her)benoemd, conform het bepaalde in artikel 3 van de verordening.

¹ Op basis van de herziene Verordening op de Rekenkamercommissie heeft nog een nabetaling van totaal € 980,- op de vergoeding plaatsgevonden over de periode september t/m december 2021. Wij zijn ervan uitgegaan dat deze nabetaling op 2021 zal zijn of worden geboekt.

Overzicht aan- en aftreden

Leden	Datum aantreden ²	Datum aftreden	Herbenoembaar
Frank van der Knaap (vz.)	1-11-2018	31-10-2023	Ja
Judith de Groot	1-11-2018 (herbenoeming)	31-10-2023	Nee
Evert Jan van den Brink	1-11-2018	31-10-2023	Ja
Wouter Zorg	1-11-2018	31-10-2023	Ja

² Invoering van de Wet Versterking Decentrale Rekenkamers (verwacht in 2022) leidt tot een wettelijke benoemingstermijn van zes jaar. Voor de zittende leden is een aanvullend besluit nodig of ook hún lopende benoemingstermijn zes jaar zal bedragen.